

Protocol
Dyslexie

mei 2018

Talentrrijk

Worden wie je bent

Dyslexie

Waarom een protocol dyslexie

Kinderen met dyslexie hebben ernstige problemen met lezen en/of spellen en hebben hierdoor een belemmering om optimaal van het onderwijs te kunnen profiteren. Daltonschool Talentrijk vindt het daarom erg belangrijk aandacht aan kinderen met dyslexie te schenken.

Dit protocol bevat actuele kennis over de lees- en spellingontwikkeling en problemen die zich bij kinderen kunnen voordoen op dit gebied. Dit protocol geeft het onderwijsteam en ouders van Talentrijk uitleg over dyslexie, hulp bij het signaleren van leesproblemen en biedt richtlijnen voor behandeling en ondersteuning.

Definitie van en uitleg over dyslexie

Er zijn meerdere omschrijving van dyslexie, maar de officiële definitie in Nederland luidt: 'Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau' (definitie van de Stichting Dyslexie Nederland, 2004).

Met dyslexie worden lees- en spellingproblemen bedoeld, dus problemen bij het lezen en bij het opschrijven van woorden. Meestal gaan de lees- en spellingproblemen samen, maar ze kunnen ook apart bestaan. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat een kind met dyslexie redelijk spelt, maar veel moeite heeft met lezen. Andersom kan ook.

Niet alle leesproblemen worden veroorzaakt door dyslexie. Pas wanneer duidelijk is dat het onderwijs van goede kwaliteit is en extra begeleiding volgens een planmatige aanpak geen resultaat heeft, kan van dyslexie sprake zijn. Bij dyslexie moet er dus sprake zijn van hardnekkigheid.

Bij dyslexie komt de teken-klankkoppeling moeizaam op gang. Kinderen met dyslexie doen er veel langer over voordat ze alle letters kennen en deze tot woorden kunnen vormen. Ook het foutloos leren opschrijven van woorden kost hen meer tijd. Zij moeten dan ook veel meer oefenen dan kinderen zonder dyslexie.

Dyslexie is een stoornis in het technisch leren lezen, maar geen stoornis in het begrijpend lezen. Het begrijpend lezen kan wel worden belemmerd als het technisch lezen veel aandacht en energie vraagt, zoals bij een kind met dyslexie het geval is. Bijna alle kinderen met dyslexie leren uiteindelijk wel lezen, maar blijven dat trager doen, moeten er meer energie in steken en zijn sneller afgeleid dan de gemiddelde lezer.

**DYSLEXIE
IS DAT NIET ZOIETS
ALS GEEN LETTERS IN
JE SOEP LUSTEN**

Loesje

Leren lezen en spellen op Talentrijk / interventies

Op Talentrijk vinden we goed leesonderwijs belangrijk. Dit begint al bij de kleuters. De medewerkers van LeerRijk 1 bieden op speelse wijze activiteiten met letters bezig. Door middel van (thema)-activiteiten wordt aandacht aan de letters besteed.

Via het digitale registratieprogramma KIJK registreren de medewerkers van LeerRijk 1 onder meer de mondelinge taalontwikkeling, beginnende geletterdheid, beginnende gecijferdheid en het logisch denken. Kleuters die opvallen binnen deze ontwikkelingslijnen krijgen extra aandacht van de medewerkers tijdens activiteiten in de kleine kring.

In leerjaar 3 wordt gewerkt met de methode Veilig Leren Lezen (KIM-versie) en leren de kinderen goed geautomatiseerd technisch lezen. Kinderen worden goed gevolgd in hun leesproces in groep 3. Kinderen die opvallen door een leesachterstand, krijgen extra leestijd en/of extra instructie in de groep. Ook wordt er aan ouders gevraagd thuis te lezen met hun kind. Dit wordt zo vroeg mogelijk in het schooljaar ingezet om grotere achterstanden te voorkomen.

Vanaf leerjaar 4 is er in alle groepen dagelijks aandacht voor het technisch lezen. De manier waarop dit gebeurt, is afhankelijk van de behoeftes van de groep. Verschillende vormen die aan bod komen zijn; een leescircuit, tutorlezen, voorlezen, stillezen.

Blijft een kind achter met spelling, dan wordt er verlengde instructie spelling in de groep door de leerkracht aangeboden.

Voor kinderen uit gezinnen waar taal en lezen weinig aandacht krijgen, de zogenaamde doelgroepkinderen, is het van extra groot belang dat zij op school veel ervaring opdoen met geschreven taal en letterkennis. Daarom hebben wij de afgelopen jaren subsidie aangevraagd en gekregen om een schakelklas vorm te geven. In de schakelklas krijgen de zogenaamde doelgroepkinderen 8 uur in de week een rijk taalaanbod om zo de achterstand op taalgebied te verkleinen.

Op beide locaties van Talentrijk hebben we een Bibliotheek Op School (BOS). Alle kinderen van Talentrijk krijgen bij inschrijving een bibliotheekpas waarmee zij boeken kunnen lenen in het BOS of andere locaties van de bibliotheek in Helmond. Ook is er een coördinator vanuit de bibliotheek aan onze school verbonden en hebben wij zelf twee leescoördinatoren op school die het lezen en alles wat daarmee verbonden is onder de aandacht brengen van kinderen, ouders en medewerkers. Dit alles met het doel om het leesproces zo goed mogelijk te laten verlopen.

Signaleren van dyslexie

Op Talentrijk ondernemen we een aantal stappen om dyslexie tijdig te kunnen signaleren.

Hieronder staan deze stappen schematisch beschreven en wordt ook duidelijk wat deze stappen inhouden. Uiteraard kan het ook zo zijn dat dit traject pas later ingestart wordt, omdat het kind dan uitvalt.

Op het moment dat er twijfels ontstaan bij de taalontwikkeling van een kind, worden ouders hiervan op de hoogte gebracht.

LeerRijk 1 (leerjaar 1)		
Wanneer	Wat	Wie
Eerste verslag	'Kenmerkenlijst mogelijke dyslexie' invullen voor kinderen waarover je 'twijfelt' (<i>bijlage 1</i>)	Leerkracht
LeerRijk 1 (leerjaar 2)		
Wanneer	Wat	Wie
Eerste verslag	'Kenmerkenlijst mogelijke dyslexie' invullen voor kinderen waarover je 'twijfelt' (<i>bijlage 1</i>)	Leerkracht
LeerRijk 2 (leerjaar 3)		
Wanneer	Wat	Wie
Doorlopend	Goed lees- en spellingonderwijs met aandacht voor verschillen in leerbehoeften in de groep (zorgniveau 1)	Leerkracht
Eerste verslag	'Kenmerkenlijst mogelijke dyslexie' invullen voor kinderen waarover je 'twijfelt' (<i>bijlage 1</i>)	Leerkracht
Na M-toets	Individueel handelingsplan invullen voor kinderen met een V-score (dit moet een E-score zijn!) op DMT (<i>bijlage 2</i>)	Leerkracht
Na M-toets	Intensivering van lees- en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd. Hierbij wordt materiaal van de reguliere methode gebruikt (zorgniveau 2)	Leerkracht
Focusgesprek 2	Inventariseren van kinderen met een V-score (dit moet een E-score zijn!) op DMT en waarvoor een individueel handelingsplan wordt gemaakt	Zorg-coördinator
Na E-toets	Individueel handelingsplan invullen voor kinderen met een V-score (dit moet een E-score zijn!) op DMT. *Voor kinderen die bij de E-toets voor het eerst een V-score (dit moet een E-score zijn!) hebben, wordt een individueel handelingsplan opgestart *Voor kinderen die bij de M-toets ook al een V-score (dit moet een E-score zijn!) hadden, wordt het individueel handelingsplan aangevuld en opgehoogd naar zorgniveau 3	Leerkracht
Focusgesprek 3	Inventariseren van kinderen met een V-score (dit moet een E-score zijn!) op DMT en waarvoor een individueel handelingsplan wordt gemaakt of kinderen die in zorgniveau 3 terecht komen.	Zorg-coördinator
Voor start groep 4	Samen bekijken hoe de ondersteuning op zorgniveau 3 vorm kan krijgen	Leerkracht en zorg-coördinator
LeerRijk 2 (leerjaar 4)		
Wanneer	Wat	Wie
Week 2	Opstarten ondersteuning op zorgniveau 3	Zorg-coördinator
Doorlopend	Goed lees- en spellingonderwijs met aandacht voor verschillen in leerbehoeften in de groep (zorgniveau 1)	Leerkracht

Eerste verslag	'Kenmerkenlijst mogelijke dyslexie' invullen voor kinderen waarover je 'twijfelt'	Leerkracht
Na M-toets	Individueel handelingsplan invullen voor kinderen met een V-score (dit moet een E-score zijn!) op DMT. *Voor kinderen die bij de M-toets voor het eerst een V-score (dit moet een E-score zijn!) hebben, wordt een individueel handelingsplan opgestart (zorgniveau 2) *Voor kinderen die bij de E-toets (in groep 3) voor de eerste keer een V-score (dit moet een E-score zijn!) hadden, wordt het individueel handelingsplan aangevuld en opgehoogd naar zorgniveau 3 *Voor kinderen die al in zorgniveau 3 zaten, wordt het individueel handelingsplan aangevuld en worden resultaten gedeeld met de zorg-coördinator	Leerkracht
Direct na M-toets	Onderzoek naar dyslexie wordt ingestart (zorgniveau 4): - Ouders informeren over vervolgstappen (<i>bijlage 3</i>) - Opstellen leesdossier - Ondersteuning op zorgniveau 3 gaat door	Zorg-coördinator
LeerRijk 3 en 4 (leerjaar 5 t/m 8)		
Wanneer	Wat	Wie
Doorlopend	Goed lees- en spellingonderwijs met aandacht voor verschillen in leerbehoeften in de groep (zorgniveau 1)	Leerkracht
Eerste verslag	'Kenmerkenlijst mogelijke dyslexie' invullen voor kinderen waarover je 'twijfelt'	Leerkracht

Diagnosticeren en behandeling van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)

Dyslexie bestaat in verschillende varianten. Er zijn milde varianten van dyslexie en er bestaan meer ernstige varianten. Slechts een kleine groep van alle dyslectische kinderen voldoet aan de criteria voor ernstige, enkelvoudige dyslexie (EED). Slechts deze, dus de meest ernstige vorm van dyslexie, waarbij dyslexie de primaire stoornis is, komt voor een door de gemeente vergoed onderzoek en een vergoed behandeltraject in aanmerking.

Wanneer een mildere vorm van dyslexie bij een kind wordt vermoed, is onderzoek uiteraard ook mogelijk. De zorgcoördinator kan ouders informeren over de mogelijkheden. Dit onderzoek wordt echter niet door de gemeente vergoed. Ook bij een mildere variant van dyslexie wordt een dyslexieverklaring verstrekt en is behandeling, gefinancierd door ouders, mogelijk.

Hoe ziet het traject van een vergoede dyslexiebehandeling eruit wanneer EED is vastgesteld? Uw kind heeft dan recht op vergoede dyslexiebehandeling. Hoe ziet dat er in de praktijk uit?

- ✓ Het kind krijgt 40 tot 60 keer wekelijks een individuele behandeling van 45 minuten door een dyslexie-behandelaar vanuit een extern bureau. Behandeling vindt plaats op school.
- ✓ Het kind krijgt een dyslexiemap waaruit gewerkt wordt.
- ✓ De eerste behandelingen worden besteed aan psycho-educatie. Aan het kind wordt uitgelegd wat dyslexie is en worden zijn of haar kwaliteiten besproken.
- ✓ Er wordt een behandelplan opgesteld. Hierin staan de leerdoelen en praktische afspraken beschreven. Het behandelplan wordt regelmatig, rond iedere 12 weken, geëvalueerd en bijgesteld.
- ✓ Ouders dienen thuis te oefenen met het lezen en/of spellen (afhankelijk van de behandelaar)
- ✓ Aan het eind van iedere termijn (12 weken) neemt de behandelaar verschillende toetsen af om de tussentijdse vorderingen van het kind in kaart te brengen. De resultaten worden besproken met school en de ouders.

- ✓ Het kind krijgt een dyslexieverklaring.
- ✓ Het kind krijgt een dyslexie-afsprakenkaart.

Na de behandeling

Na 40 tot 60 behandelingen stopt de dyslexietraining. Het is hierbij belangrijk te realiseren dat dyslexie een blijvende stoornis is en dat medewerkers en ouders het kind blijven stimuleren veel te lezen. Om zelfstandig met leesmateriaal te leren omgaan, zullen dyslectische kinderen vrijwel altijd blijvend hulp en ondersteuning nodig hebben. In de bovenbouw van onze school komen dyslectische kinderen voor dispenserende en compenserende maatregelen en digitale ondersteuningsmiddelen in aanmerking. Hoe ziet deze hulp er concreet uit? Kinderen krijgen een dyslexie-afsprakenkaart (bijlage 4).

Aan de hand van deze afsprakenkaart, worden er met het kind afspraken gemaakt over wat hij of zij prettig vindt aan maatregelen en ondersteuningsmiddelen. Dit kan per kind verschillen.

CITO-toetsen kunnen bijvoorbeeld mondeling worden afgenomen. Toetsen kunnen op groot papier worden gekopieerd. Er is ruimte voor extra toetstijd of de toets kan in een aparte, rustige ruimte worden gemaakt, indien gewenst. Ook bestaat de mogelijkheid tot het gebruik van de digitale voorleessoftware Kurzweil.

Al met al besteedt Talentrijk blijvend aandacht aan de specifieke problemen van dyslectische kinderen, zodat het kind zoveel mogelijk zelfstandig leert omgaan met zijn of haar lees- en spellingproblemen.

Rol van de ouders

De ouders zijn vaak terecht bezorgd over de vorderingen van hun kind. Ze kunnen veel doen om de positieve leerhouding, het leesplezier en de emotionele ontwikkeling te bevorderen. De leerkracht brengt regelmatig de ouders op de hoogte van de vorderingen van het individuele handelingsplan, en geeft hen adviezen voor de thuissituatie.

In bijlage 5 is een overzicht te zien van de adviezen waaraan valt te denken.

Overgang PO-VO

Het is van belang dat ouders bij de keuze van school/type van voortgezet onderwijs rekening kunnen houden met de begeleiding die geboden wordt t.a.v. dyslexie.

Ook dient de school voor voortgezet onderwijs (via zgn. 'koude' en 'warme' overdracht) tijdig en afdoende te worden geïnformeerd zodat de kinderen zo ononderbroken mogelijk begeleid kunnen worden bij hun verdere lees- en/of spellingontwikkeling.

BIJLAGE 1: KENMERKENLIJST MOGELIJKE DYSLEXIE

LEERRIJK 1 (GROEP 1-2)

Algemene zaken:

- Het is van belang gehoor- en gezichtsproblemen uit te sluiten.
- Erfelijkheid speelt een rol: als er lees- en of spellingproblemen in de familie voorkomen, heeft een kind meer kans op dyslexie.
- Een dyslectisch kind maakt meer fouten dan andere kinderen en het blijft die fouten langer maken; het maakt niet per se een ander soort fouten.
- Er is bij dyslectische kinderen vaak (al op jonge leeftijd) de noodzaak van logopedie.

Signalen/kenmerken die op dyslexie kunnen wijzen	✓
Een algemeen zwak taalniveau, zich uitend in onder andere:	
<ul style="list-style-type: none"> - Later gaan praten; - Lang 'krom' blijven praten; - Een eigen taaltje ontwikkelen; - Slordig articuleren (niet voor iedereen verstaanbaar zijn); - Bij spontaan spreken is er vaker sprake van verkeerde zinsbouw en grammaticale fouten; - Moeite met het vervoegen van werkwoorden (gelopen) of met het aanleren van meervoudsvormen (schippen i.p.v. schepen); - Iets niet goed kunnen uitleggen, moeite met iets onder woorden brengen; - Geen/weinig interesse in letters en geschreven taal. 	
Moeite hebben met het aanleren van willekeurige afspraken en het onthouden daarvan, zich uitend in onder andere:	
<ul style="list-style-type: none"> - Moeite met de begrippen links/rechts; - Moeite met de kleurnamen en namen van vormen; - Moeite met de namen van kinderen in de klas; - Inoefenen van gedichtjes of liedjes gaat niet vlot; - Niet op woorden kunnen komen; - Slecht kunnen rijmen; - Moeite met luisteren naar en het opvolgen van aanwijzingen. 	
Zwak auditief geheugen en moeite met het fonemisch bewustzijn:	
<ul style="list-style-type: none"> - Verwarren van woorden die ongeveer hetzelfde klinken; - Moeite met auditieve discriminatie (onderscheiden van klanknuances); - Moeite met het onderscheiden van details in woorden (visueel en auditief); - Een zwak auditief kortetermijngeheugen (meervoudige opdrachten); - Moeite dingen in de juiste volgorde te onthouden (verhaal navertellen); - Niet of nauwelijks letters kunnen benoemen; - Moeite met taalspelletjes: bedenk woorden die beginnen met een 'b', in welk woord hoor je een 'oo', wat is de middelste letter?; - Moeite met herkennen van dezelfde letter op een blad. 	

LEERRIJK 2 (GROEP 3)

Algemene zaken:

- Het is van belang gehoor- en gezichtsproblemen uit te sluiten.
- Erfelijkheid speelt een rol: als er lees- en of spellingproblemen in de familie voorkomen, heeft een kind meer kans op dyslexie.
- Een dyslectisch kind maakt meer fouten dan andere kinderen en het blijft die fouten langer maken; het maakt niet per se een ander soort fouten.
- Er is bij dyslectische kinderen vaak (al op jonge leeftijd) de noodzaak van logopedie.

Signalen/kenmerken die op dyslexie kunnen wijzen	✓
Klank-tekenkoppeling verloopt traag, letters worden gespiegeld	
Moeite met analyseren en synthetiseren, woorden in klankgroepen, lettergrepen verdelen (hakken en plakken)	
Moeite met begrippen als links, rechts, boven, onder, eerste, laatste, vooraan, achteraan	
Moeite met ruimtelijke kenmerken van taal-/richtingsproblemen: lees-/schrijfrichting	
Tweeklanken verwisselen ('eu' wordt 'ui'), omkeringen ('ui' wordt 'iu'), spiegelingen	
Lang spellend lezen of vroeg radend lezen	
Moeite met aandacht voor verbale informatie	
Moeite om het verschil te horen tussen klanken als 'm' en 'n', 't' en 'k', 'ba' en 'da', met ritme, klemtoon en de betekenis van woorden	
Moeite om verschil te zien tussen bijvoorbeeld 'p' en 'q', 'b' en 'd', en met volgorde in woorden (zodat omkeringen en weglatingen het gevolg zijn)	

LEERRIJK 2 (GROEP 4)

Algemene zaken:

- Het is van belang gehoor- en gezichtsproblemen uit te sluiten.
- Erfelijkheid speelt een rol: als er lees- en of spellingproblemen in de familie voorkomen, heeft een kind meer kans op dyslexie.
- Een dyslectisch kind maakt meer fouten dan andere kinderen en het blijft die fouten langer maken; het maakt niet per se een ander soort fouten.
- Er is bij dyslectische kinderen vaak (al op jonge leeftijd) de noodzaak van logopedie.

Signalen/kenmerken die op dyslexie kunnen wijzen	✓
Een hekel aan hardop lezen	
Lang spellend lezen	
Veel radend lezen	
Vaak struikelen bij het lezen	
Vaak een woord overslaan	
Delen van woorden weglaten	
Woorden die hetzelfde klinken door elkaar halen	
Moeite met clusters (2 of meer medeklinkers)	
Moeite met lettervolgorden (straf....strarf, bert Bret)	
Een groeiend verschil tussen het leesvermogen en het vermogen een verhaal te begrijpen	
Spellingproblemen (moeite met het oproepen van het juiste beeld van de letter of het woordbeeld):	
- letters of lettercombinaties omdraaien	
- letters vergeten of toevoegen	
- moeite met overschrijven	
- woorden schrijven zoals je ze hoort (fonetisch)	
- in 1 tekst hetzelfde woord op verschillende manieren schrijven	
- aanleren en toepassen van de spellingregels	
Automatiseringsproblemen ook bij rekenen:	
- volgorde van cijfers in een getal	
- splitsingen	
- optellen en aftrekken onder de tien	
- tafels	
- moeite met het vasthouden in het werkgeheugen van tussenstapjes	
- moeite met het aanleren van reeksen: alfabet, dagen van de week, maanden van het jaar, seizoenen	

LEERRIJK 3 en 4 (GROEP 5 t/m 8)

Algemene zaken:

- Het is van belang gehoor- en gezichtsproblemen uit te sluiten.
- Erfelijkheid speelt een rol: als er lees- en of spellingproblemen in de familie voorkomen, heeft een kind meer kans op dyslexie.
- Een dyslectisch kind maakt meer fouten dan andere kinderen en het blijft die fouten langer maken; het maakt niet per se een ander soort fouten.
- Er is bij dyslectische kinderen vaak (al op jonge leeftijd) de noodzaak van logopedie.

Signalen/kenmerken die op dyslexie kunnen wijzen	✓
Toenemende weerstand tegen lees- en schrijftaken	
Toenemende faalangst bij lees- of schrijftaken en taken die te maken hebben met snel benoemen en/of de belasting van het verbale kortetermijngeheugen	
Te traag lezen	
Veel spellend lezen	
Veel fouten door het raden van woorden	
Veel spellingfouten bij vrije schrijfoopdrachten	
Vaak fonetisch spellen (letterlijk opschrijven wat je hoort)	
Slecht onthouden van de spellingregels	
Zichzelf niet of nauwelijks corrigeren	
Een traag schrijftempo	
Vaak een onleesbaar schrift met veel doorhalingen (hoeft niet door een motorisch probleem te komen)	
Problemen met het onthouden van namen of het ophalen van namen uit het geheugen, bijvoorbeeld bij vakken als geschiedenis en topografie	
Moeite met het leren van losse feiten (jaartallen)	
Leren klokkijken kan moeizaam gaan	
Discrepancie tussen lezen en spellen aan de ene kant en begrijpend lezen en rekenen aan de andere kant	
Moeite met vreemde talen	

BIJLAGE 2: INDIVIDUEEL HANDELINGSPLAN DYSLEXIE

Gemarkeerd: informatie / zaken die aangevuld moeten worden

Naam leerling:

Groep:

Meetmoment 1

Toets en toetsmoment	Doel(en) n.a.v. behaalde score	Handelingen Aanpak & methode	Aantal weken & periode	Frequentie per week	Totale duur per week (aantal min.)	Door wie	Organisatie vorm
Meetmoment 1 M3 Datum: ...-...-201.. DMT Kaart 1 + 2 vs: ... AVI Instructie niveau ... Beheersings niveau ... Spelling 3.0 vs: ...	We gaan voor minimaal 100% leerwinst t.a.v. groei in vs Dit betekent dat er een minimale groei is van punten Beheersen van AVI ... in juni 20..	<u>Zorgniveau 2</u> Instructie en oefentijd wordt uitgebreid met Veilig Leren Lezen / Estafette We werken met de ster-aanpak (VLL) of *-aanpak (estafette)	20 weken ... februari t/m ... juni 20..	3 x 20 min.	60 min.	Eigen leerkracht	In de klas
Evt. Tussenmeting Maart-april DMT AVI							

Opmerkingen over het lezen /motivatie /inzet (Gebruik de naam van het kind)
Evaluatie; is het doel wel/niet behaald

Meetmoment 2

Toets en toetsmoment	Doel(en) n.a.v. behaalde score	Handelingen Aanpak & methode	Aantal weken & periode	Frequentie per week	Totale duur per week (aantal min.)	Door wie	Organisatie vorm
Meetmoment 2 E3 Datum: ...-...-201.. DMT Kaart 1 + 2 vs: ... AVI Instructie niveau ... Beheersings niveau ... Spelling 3.0 vs: ...	We gaan voor minimaal 100% leerwinst t.a.v. groei in vs Dit betekent dat er een minimale groei is van punten Beheersen van AVI in januari 20..	<u>Zorgniveau 2 +</u> <u>Zorgniveau 3</u> - Letters flitsen - Steraanpak Veilig en Vlot - Lezen met ZOEM - Estafette	20 weken ... augustus t/m ... januari 20.. <u>Vereist</u> 6 maanden / 20 weken op zorgniveau 3	3 x 20 min.	60 min.	Onderwijs bevoegd personeel, in ieder geval onder begeleiding van zorg-coördinator	Individueel of maximaal een groepje van 4 leerlingen
Evt. Tussenmeting							

Oktober-november DMT AVI							
Opmerkingen over het lezen /motivatie /inzet (Gebruik de naam van het kind)							
Evaluatie; is het doel wel/niet behaald							

Meetmoment 3

Toets en toetsmoment	Doel(en) n.a.v. behaalde score	Handelingen Aanpak & methode	Aantal weken & periode	Frequentie per week	Totale duur per week (aantal min.)	Door wie	Organisatie vorm
Meetmoment M4 Datum: ...-...-201.. DMT Kaart 1 + 2 vs: ... AVI Instructie niveau ... Beheersings niveau ... Spelling 3.0	We gaan voor minimaal 100% leerwinst t.a.v. groei in vs Dit betekent dat er een minimale groei is van punten Beheersen van AVI ... in juni 20..	<u>Aanmelding voor dyslexie-onderzoek, maar ook continuering zorgniveau 3</u> - Letters flitsen - Steraanpak Veilig en Vlot - Lezen met ZOEM - Estafette	Vereist 20 weken = 6 maanden ... februari t/m ... juni 20..	3 x 20 min.	60 min.	Onderwijs bevoegd personeel, in ieder geval onder begeleiding van zorg-coördinator	Individueel of maximaal een groepje van 4 leerlingen

vs:							
Evt. Tussenmeting							
Maart-april DMT AVI							
Opmerkingen over het lezen /motivatie /inzet (Gebruik de naam van het kind)							
Evaluatie; is het doel wel/niet behaald							

Toelichting:

Zorgniveau 1:

Het basisaanbod op zorgniveau 1 moet goed zijn. Effectief leesonderwijs op groepsniveau volgens indicatoren inspectie (effectief methodegebruik, leerlingvolgsysteem hanteren, kwaliteit an instructie en klassenmanagement).

Zorgniveau 2: na meetmoment 1 (M3)

- Wanneer een leerling bij M3 bij de laagste 20% behoort; een V-score (moet E-score zijn!);
- Dan geef je uitbreiding van instructie en begeide inoefening = extra oefentijd;
- Instructie in kleinere stappen, extra feedback, extra verwerking;
- Verlengde instructie Veilig Leren Lezen; aanvullende materialen uit lees en spellingsmethode/ eventueel andere methodes;
- 3 x 15 – 20 minuten per week / in een groepje van max 4 leerlingen / gedurende 20 weken;
- Door leerkracht (of onderwijsassistent onder supervisie leerkracht);
- Herhaling aan de instructietafel is niet voldoende.

Zorgniveau 3: na meetmoment 2 (E3) en deels meetmoment 3 (M4)

- Wanneer een leerling bij E3 bij de laagste 10% behoort; een V-score (moet E-score zijn!);
- Meteen starten in groep 4 met zorgniveau 3;
- Extra intensief en systematisch; dat betekent RT methode (specifieke interventie);
- Hulp richten op de hiaten van de vaardigheden;
- Maximaal groepje van 4 / liefst 2.

Doorgaan begeleiding na meting 3 / M4

- Plan van aanpak evalueren en snel aanpassen en starten;
- Om te komen aan vereiste van 20 weken RT; 2^e schoolweek van januari de AVI en DMT meting en vóór de zomervakantie de dyslexie aanvraag insturen;
- Voorwaarde: minimaal 6 maanden begeleiding of 24 weken / 3 x 20 min. Per week / individueel / met remediërende methoden;
- DUS: om de 20 weken RT te halen; bovenstaande route volgens 3 hoofd meetmomenten;
- De gegevens staan in dit individuele plan van aanpak;
- Als bijlage nodig bij de aanvraag van een dyslexieonderzoek / EED;
- De tussenmetingen ondersteunen de onderbouwing van de aanvraag;
- Ook familiale dyslexie ondersteunt de aanvraag;
- Of uitval op alleen lezen en spelling en andere vakgebieden hoog (eventueel IQ indien bekend doorgeven).

BIJLAGE 3: INFORMATIEBRIEF OUDERS

Hoi,

Zoals afgesproken geef ik jullie hierbij de gegevens van een paar instanties waar je terecht kunt voor het dyslexie-onderzoek van **naam kind**.

Opdidakt

Nieuwstraat 24

5421 KP Gemert

Telefoonnummer: 0492-392078

www.opdidakt.nl

Ik heb zelf regelmatig contact met Anke Herings. Haar mailadres is a.herings@opdidakt.nl

Regionaal Instituut voor Dyslexie (RID)

Stationsplein 10

5211 AP Den Bosch

Telefoonnummer: 073-7114440

www.rid.nl

Ik heb zelf regelmatig contact met Eva ter Borg. Haar mailadres is e.t.borg@rid.nl

Wanneer het onderzoek uit zou wijzen dat **naam kind** ernstige enkelvoudige dyslexie heeft, dan komt hij in aanmerking voor een traject waarbij ze hem gaan begeleiden en helpen. Bij deze twee instanties hebben we de ervaring dat deze momenten van begeleiding onder schooltijd op school plaats kunnen vinden.

Mocht ik jullie nog kunnen helpen, dan kun je uiteraard altijd mailen, bellen of even binnen lopen.

Ik werk op maandag, dinsdag en vrijdag. Mijn mail lees ik iedere dag.

Succes!

Groetjes,

Marieke

m.vandeneinden@bs-talentrijk.nl

BIJLAGE 5: ADVIEZEN VOOR OUDERS

Te denken valt aan de volgende adviezen:

- Veel voorlezen
- Kind stimuleren te vertellen over gebeurtenissen
- Rustig en duidelijk praten
- Fouten in zinsbouw en uitspraak verbeteren door de zin goed te herhalen, zonder de fout daadwerkelijk te benoemen
- Abstracte begrippen als dagen, maanden, kleuren, links/rechts oefenen
- Regelmatig praten over hoe het op school gaat
- Benadrukken wat het kind goed kan
- Helpen bij het huiswerk: verdelen in stappen
- Rustige omgeving scheppen
- Eventuele problemen met de leerkracht bespreken
- Verwachten dat vooruitgang gestaag gaat door veel oefenen
- Verwachten dat kleine foutjes gemaakt blijven worden (de/het/een)
- Moeilijke woorden bespreken, om zo de woordenschat te vergroten
- Fouten in spontane geschreven taal niet aanrekenen
- Boodschappen laten doen en zelf laten betalen
- Kaartlezen op vakantie / in de auto
- Leesplezier behouden